

Norra Donationsregionen

Plan 2024

Rapport 2023

Verksamhetsplan 2025

Regionalt donationsansvarig läkare Magnus Almeling

Regionalt donationsansvarig sjuksköterska Anneli Holst

2025-02-12

Inledning

I Socialstyrelsens föreskrifter för donation av organ och vävnader lyfts vårdgivarens ansvar för donationsfrämjande arbete särskilt fram. Ledningen av hälso- och sjukvården och tandvården ska vara organiserad på ett sådant sätt att den verkar för att möjliga donatorer identifieras och i övrigt främjar donation och försörjningen av biologiskt material för medicinska ändamål.

Verksamhetsplan för donation i norra regionen 2024

Verksamhetsplanen är upprättad av Regionalt donationsansvarig sjuksköterska (RDAS) Anneli Holst och Regionalt donationsansvarig läkare (RDAL) Magnus Almeling.

1. Donationsfrämjande aktiviteter organ

- 1.1. På Nus kommer en riktad utbildning för operationspersonal att anordnas i DCD-processen för att sprida kunskapen till fler kollegor. Regelbundna simuleringar med Op/Iva/Thiva-personal kommer att hållas för att upprätthålla kompetensen i DCD-processen och möjliggöra auskultation för övrig personal genom deltagande i simuleringstillfällena.
- 1.2. Kursen Nationell fortsättningskurs i organ- och vävnadsdonation, Steg 2, som anordnas i samarbete med Vävnadsrådet (SKR), kommer fortsätta hållas årligen. Sökande från hela landet välkomnas. Som regionalt donationsansvariga utgör vi delar av kursledningen och kommer även att hålla i de flesta av föreläsningarna och arrangemangen under kursen.
- 1.3. Arbetet med Steg 1-utbildningen, som är en grundläggande utbildning riktad till alla anställda i regionen, fortsätter. Ett nationellt arbete (inom VOG Organ) för att öka tillgängligheten på utbildningen, som till exempel ett digitalt alternativ, har påbörjats.
- 1.4. Nationella Donationsmötet hålls 2025 i Uppsala, där RDAL och RDAS kommer att föreläsa om organ- och vävnadsdonation.
- 1.5. Riktade utbildningsinsatser för intensivvårdspersonal och övrig personal inom regionen kommer att hållas när behov uppstår. Fortsatt utbildning av ST-läkare i regionen.
- 1.6. I år planeras besök på sjukhusen i Örnsköldsvik, Sollefteå, Lycksele och Piteå för att möta lokalt donationsansvariga tillsammans med respektive chefer. Syftet är att diskutera donationsuppdraget och ge stöd i donationsarbetet. Föreläsningar för personal vid AnOpIva kommer att hållas om önskemål finns.
- 1.7. Donationsveckan, som infaller vecka 45, planeras och genomförs genom lokala initiativ. Som regionalt donationsansvariga bidrar vi med råd och stöd för dessa aktiviteter.

2. Donationsfrämjande aktiviteter vävnader

- 2.1. En kurs i vävnadsdonation för bakjourer på IVA, NUS, ska skapas för att höja kompetensen om vävnadsdonation. Om det finns önskemål kan vi arbeta för att övriga sjukhus i norra regionen också ska kunna ta del av kursen.
- 2.2. Verka för att fler sjukhus i norra regionen ska tillvarata vävnad från avlidna, i första hand ögonvävnad. Utbildningsinsatser i samarbete med vävnadsinrättningen Nus kommer då att hållas vid berörda enheter.
- 2.3. Fortsatt arbete med att se över möjligheten att vävnadsinrättningen Nus ska kunna tillvarata hud från avlidna donatorer. Det finns en nationell brist på hud för transplantation och det rådande omvärldsläget har aktualiserat frågan. Samordning med brännskadeenheten i Uppsala

för utbildning av personal planeras. Om verksamheten kommer i gång blir RMV en viktig samarbetspartner som tillvaratagandeenhet.

- 2.4. Se över hela flödet i vävnadsdonationsprocessen för att, om möjligt, hitta delar som kan förbättras och möjliggöra att fler vävnadsdonatorer kan identifieras.

3. Donationsfrämjande gemensamma och övriga aktiviteter

- 3.1. Det årliga regionala mötet för alla donationsansvariga sjuksköterskor och läkare planeras till i maj på NUS. Även personal från RMV, patologen och vävnadsbankerna i norra regionen bjuds in till mötet liksom transplantationskoordinatorerna från Sahlgrenska universitetssjukhuset. Representanter från Socialstyrelsen medverkar också på plats.
- 3.2. Fortsatt arbete med stöd till lokalt donationsansvariga. DCD som nu införts i hela norra regionen kommer fortsatt att behöva stöd bland annat för att processerna är få. Även stöd vad gäller ny lagstiftning och dess tillämpning kommer att fortsatt behövas.
- 3.3. Fortsatt samverkan med RMV för tillvaratagande av ögonvävnad och hjärtklaffar samt på sikt eventuellt hud från avlidna.

4. Planerad samverkan med andra aktörer för informationsspridning

- 4.1. Inom VOG Organ arbetas med implementeringen av den nya Soho-förordningen i samråd med Vävnadsrådet centralt och SKR. En projektgrupp ska tillsättas där VOG-ordföranden kommer vara inblandad för sitt områdes räkning.
- 4.2. Regelbundna möten med Regional vävnadssamordnare och vävnadsinrättningen, NUS.
- 4.3. Årligt samverkansmöte med RMV.
- 4.4. Utverka en strategi för delning av information mellan grupper som arbetar med donationsfrågor tex VOG Organ, Nationella expertgruppen organ och vävnad (regionalt donationsansvariga) och NAG donation.

5. Utbildningsinsatser för personalkategorier som normalt inte kommer i kontakt med donationsverksamhet

- 5.1. Fortsatt arbete med Steg 1 utbildningen som riktas till alla regionanställda även de utan förkunskaper om donation.
- 5.2. Utbildning på kliniker med till intensivvården angränsande specialiteter såsom akutmottagning, neurologi, neurokirurgi, kardiologi och internmedicin.

6. Digital utbildning

- 6.1. Planerar att inom VOG organ se över möjligheten till en nätbaserad utbildning som ska vara tillgänglig via Vävnadsrådets hemsida.
- 6.2. Fortsatt implementering av Donationsguidens utbildningsportal i samarbete med Socialstyrelsen.

7. Donationer

- 7.1. Mål för organdonationsverksamheten per sjukhus och totalt i regionen

Varje sjukhus ska ha en DAL och DAS med avsatt tid och skriftligt uppdrag. Alla möjliga organ donationer skall identifieras av regionens intensivvårdsavdelningar.

7.2. Mål för vävnadsdonationsverksamheten per sjukhus och totalt i regionen

Norra regionen ska bli självförsörjande på donerade hornhinnor och långa rörben genom utökad samverkan i regionen.

8. Kvalitetsmätningar

8.1. Planerade kvalitetsmätningar organ donation

Uppföljning av kvalitetsindikatorer i Svenskt Intensivvårdsregister (SIR). Alla intensivvårdsavdelningar i regionen skall registrera avsnitten ”Avlidna på IVA” och ”Strukturella indikatorer” i SIR. DCD-verksamheten ingår numera i SIR-formuläret.

8.2. Planerade kvalitetsmätningar vävnadsdonation

Kvalitetsmätningar vid vävnadsdonation sker via vävnadsinrättningens rapportering till IVO. En internrevision av vävnadsdonationsprocessen görs årligen på NUS.

9. Informationsinhämtning och samverkan

- 9.1. Socialstyrelsen har fått ett regeringsuppdrag att stärka hälso- och sjukvårdens arbete med organ- och vävnadsdonationer genom att ta fram en nationell handlingsplan för organ- och vävnadsdonation. Arbetet ska slutredovisas under 2025 och regionalt donationsansvariga kommer vara remissinstans och fungera som kunskapsstöd under arbetets slutfas. Därtill kommer vi att vara inblandade i förankringsarbetet som Socialstyrelsen påbörjat i linjeorganisationen.
- 9.2. Socialstyrelsen kommer att rekommendera att en nationell telefonberedskap i donationsfrågor inrättas. Planering för det pågår och telefonlinjen kommer sannolikt att bemannas av landets RDAL:ar.
- 9.3. Ett arbete pågår med införande av metoden TA-NRP (thorakoabdominell normoterm regional perfusion) och dess inverkan på dödsbegreppet behöver kartläggas. RDAL sitter med i en grupp sammakallad av Socialstyrelsen för ett konsensusarbete kring detta.
- 9.4. Samverkansmöte med transplantationscentrum på Sahlgrenska universitetssjukhuset planeras under året.
- 9.5. Regelbundna möten med Nationellt donationscentrum (NDC) på Socialstyrelsen, där vi representerar Nationella expertgruppen organ-och vävnadsdonation i Forum för donation och transplantation. Möten sker fysiskt och digitalt.
- 9.6. Regelbundna möten med VOG Organ och Nationella expertgruppen för organ- och vävnadsdonation där vi ingår som medlem resp. vice ordförande.
- 9.7. Regelbundna regionala möten med RPO PIVoT där vi ingår som ledamöter.
- 9.8. Regelbunden samverkan med NAG Donation.
- 9.9. Kontinuerligt arbete med Vävnadsrådets (SKR) hemsida för att skapa en attraktiv webbplats med relevant information.
- 9.10. Deltagande i Vävnadsrådets stormöte i april där en EU-förordningen, den s.k. SoHO (Substance of Human Origin) om kvalitets- och säkerhetsstandarder för ämnen av mänskligt ursprung, kommer att vara i fokus även i år.
- 9.11. Deltagande i kongress ISODP (international society for organ donation and procurement) i Kyoto i december 2025.

10. Ekonomi

Ekonomin är i balans

11. Rapportering

Lokalt donationsansvariga rapporterar till regionalt donationsansvariga som årligen sammanställer en verksamhetsrapport till uppdragsgivaren, Norra Sjukvårdsregionförbundet.